

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN

NGUYỄN THÀNH TRUNG

**THẨM ĐỊNH DỰ ÁN ĐẦU TƯ DỰ ÁN SỬ DỤNG VỐN
NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC TẠI SỞ KẾ HOẠCH VÀ
ĐẦU TƯ TỈNH ĐIỆN BIÊN GIAI ĐOẠN 2012 - 2016**

CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ & CHÍNH SÁCH

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ

HÀ NỘI - 2017

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ

1. Lý do chọn đề tài

Nâng cao hiệu quả đầu tư, đặc biệt từ nguồn ngân sách Nhà nước (NSNN) đã và đang là yêu cầu cấp thiết trong bối cảnh xây dựng đất nước ngày càng phát triển, hội nhập với các nước trong khu vực và trên thế giới. Để nâng cao hiệu quả đầu tư phải làm tốt công tác chuẩn bị đầu tư, trong đó không thể bỏ qua giai đoạn thẩm định dự án đầu tư, tiến hành phân tích đánh giá các nội dung kinh tế - kỹ thuật của dự án, nhằm lựa chọn dự án đầu tư hiệu quả nhất, đồng thời lựa chọn các yếu tố đầu vào, để hiệu quả đầu tư của dự án về mặt kinh tế - xã hội là cao nhất.

Những năm vừa qua hoạt động công tác thẩm định các dự án đầu tư sử dụng vốn NSNN của tỉnh Điện Biên đã có những đóng góp quan trọng trong việc tham mưu giúp chủ đầu tư, các cơ quan có thẩm quyền trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, góp phần lựa chọn được những dự án đầu tư phù hợp với chủ trương, chính sách của Nhà nước, đồng thời đảm bảo tính hiệu quả cao kể cả về hiệu quả kinh tế và đặc biệt là hiệu quả xã hội.

Điện Biên là một trong những tỉnh miền núi còn nhiều khó khăn như: cơ sở hạ tầng thiếu đồng bộ do địa hình chia cắt, nguồn lực còn hạn chế, cơ cấu kinh tế chủ yếu là sản xuất nông nghiệp..., việc đầu tư các công trình giao thông, xây dựng, thủy lợi... phục vụ đời sống và phát triển kinh tế, đảm bảo an ninh quốc phòng của tỉnh là những công việc cấp bách. Tuy nhiên, trong điều kiện hạn chế về nguồn vốn, không phải dự án nào cũng có thể được thực hiện ngay mà nó còn phụ thuộc vào tính hiệu quả, tính khả thi cũng như khả năng bố trí nguồn vốn cho các dự án đó. Để xác định được đâu là công việc cần làm ngay, làm bằng cách nào và cần phải thực hiện trong thời gian bao lâu, đó là nhiệm vụ của người làm công tác thẩm định dự án. Có thể nói rằng, công tác thẩm định dự án là việc tham mưu cho cấp có thẩm quyền những thực tế tồn tại liên quan đến dự án để từ đó đề xuất cách

thức giải quyết đảm bảo bền vững và hiệu quả.

Ngoài những kết quả đã đạt được, công tác đầu tư dự án còn có những hạn chế, yếu kém do nhiều nguyên nhân, trong đó một trong nguyên nhân chủ yếu bắt nguồn từ việc thẩm định dự án tại sở Kế hoạch và Đầu tư còn mang tính hình thức, chưa khoa học, không khách quan, thiếu chuyên môn về lĩnh vực thẩm định dự án, nhất là các dự án đầu tư xây dựng.

Chính vì vậy, việc lựa chọn đề tài “Thẩm định dự án đầu tư dự án xây dựng tại sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Điện Biên” làm đề tài nghiên cứu là hết sức cần thiết, cả về lý luận và thực tiễn. Đề tài nghiên cứu trên cơ sở lý luận về thẩm định dự án; khảo sát, xem xét các bước đã thực hiện của quá trình thẩm định dự án để tìm ra những nguyên nhân thiếu sót và đề xuất các phương án và giải pháp khắc phục nhằm hoàn thiện quy trình thẩm định dự án tại sở Kế hoạch và Đầu tư. Quy trình thẩm định khi được thông qua, chứng minh đạt hiệu quả cần được nghiên cứu ứng dụng triển khai và nhân rộng tại các cơ quan thẩm định nhằm ngày càng nâng cao chất lượng của công tác thẩm định dự án, giúp cho các cấp có thẩm quyền ra được các quyết định đầu tư có hiệu quả cao.

2. Mục tiêu nghiên cứu

- Xác định được khung nghiên cứu về các vấn đề lý luận cơ bản về thẩm định dự án đầu tư xây dựng, làm định hướng tiếp cận trong phân tích thực trạng và đề xuất giải pháp;

- Phân tích được thực trạng (làm rõ nguyên nhân và hạn chế) công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng theo các mặt Căn cứ thẩm định, nội dung thẩm định và quy trình thẩm định dự án.

- Đề xuất các giải pháp hoàn thiện công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng tại sở Kế hoạch & Đầu tư (KHĐT) tỉnh Điện Biên.

3. Nội dung nghiên cứu

Luận văn gồm 3 chương

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ THẨM ĐỊNH DỰ ÁN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG

Nội dung của chương này tập trung nghiên cứu cơ sở lý luận về thẩm định trên các phương diện tiếp cận: khái niệm, các căn cứ pháp lý, nội dung và quy trình thẩm định. Trước hết, cần hiểu thẩm định dự án đầu tư xây dựng là việc tổ chức xem xét một cách khách quan, có khoa học và toàn diện các nội dung ảnh hưởng trực tiếp tới tính khả thi của một dự án đầu tư xây dựng, từ đó ra quyết định đầu tư. Đây là một quá trình kiểm tra, đánh giá các nội dung của dự án một cách độc lập tách biệt với quá trình soạn thảo dự án. Thẩm định dự án tạo ra cơ sở vững chắc cho hoạt động đầu tư có hiệu quả. Các kết luận rút ra từ quá trình thẩm định là cơ sở để các cơ quan có thẩm quyền của nhà nước ra quyết định đầu tư và cho phép đầu tư.

Luận văn tập trung làm rõ các vấn đề lý luận về thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước ở Sở Kế hoạch và Đầu tư với 3 phần nội dung chính:

Phần thứ nhất về các khái niệm có liên quan đề cập đến khái niệm dự án đầu tư theo Luật đầu tư và khái niệm dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước. Đánh giá thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước dựa trên 2 chỉ tiêu: số lượng dự án thẩm định được và chất lượng thẩm định được xác định dựa trên việc xem xét tính hợp pháp, tính hiệu quả, tính khả thi, của các dự án được thẩm định. Sau khi đưa ra mục tiêu và chỉ tiêu đánh giá, tiến hành phân tích các nội dung của công tác thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước tại Sở KH&ĐT về bộ máy thẩm định, nội dung thẩm định, quy trình thẩm định. Bộ máy thẩm định gồm có nội dung về bộ máy và đội ngũ cán bộ thực hiện. Để thực hiện thẩm định các dự án đầu tư, Sở KH&ĐT, trực tiếp là các phòng chuyên môn sẽ chủ trì tổ chức các nhiệm vụ thẩm định. Tùy theo quy mô và mức độ của các dự án mà có 3 phương thức thẩm định: Cán bộ phòng Thẩm định tự thẩm định, Thuê chuyên gia thẩm định và Lập hội đồng thẩm

định.

Nội dung về đội ngũ cán bộ thẩm định đề cập đến các yêu cầu về phẩm chất đạo đức cũng như trình độ chuyên môn để thực hiện tốt các nhiệm vụ của công tác thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước.

Về nội dung thẩm định, các khía cạnh cần xem xét đối với bất kỳ dự án nào, gồm có: Thẩm định về mục tiêu và căn cứ pháp lý, Thẩm định về phương diện kỹ thuật, Thẩm định phương diện hiệu quả tài chính của dự án, Thẩm định hiệu quả kinh tế, xã hội của dự án, Thẩm định về an toàn môi trường, Thẩm định về kế hoạch tổ chức triển khai dự án, Thẩm định về mặt rủi ro của dự án.

Phần nội dung về kỹ thuật thẩm định đề cập đến các phương pháp và công cụ thẩm định. Có 3 phương pháp thẩm định phổ biến thường được sử dụng là phương pháp so sánh các chỉ tiêu, phương pháp thẩm định theo trình tự và phương pháp thẩm định dựa trên phân tích rủi ro. Công cụ thẩm định gồm có Máy tính với các phần mềm phổ biến soạn thảo, bảng tính; các phần mềm chuyên ngành hỗ trợ tính toán: dự toán, kiểm tra định mức...; các bộ công cụ phân tích số liệu; internet... Các thủ tục thẩm định nêu ra các quy định quy trình thẩm định dự án. quy định hồ sơ thẩm định về các loại giấy tờ cần có trong hồ sơ thẩm định, số lượng hồ sơ nộp khi trình thẩm định và quy định về thời gian thẩm định cụ thể cho các dự án nhóm B và các dự án nhóm C.

Phần nội dung thứ ba trong chương 1 phân tích các yếu tố ảnh hưởng đến công tác thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân sách nhà nước tại Sở KH&ĐT gồm có 2 nhóm yếu tố cơ bản: nhóm yếu tố thuộc về Sở KH&ĐT và nhóm các yếu tố bên ngoài bao gồm hệ thống quy hoạch, môi trường pháp lý và chất lượng các dự án trình thẩm định.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG THẨM ĐỊNH DỰ ÁN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG TẠI SỞ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ TỈNH ĐIỆN BIÊN GIAI ĐOẠN 2012 - 2016

Nội dung chính của chương này là tìm hiểu thực trạng công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng đã và đang thực hiện tại sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Điện Biên. Trước hết, cần tìm hiểu sơ bộ về quá trình hình thành và phát triển của cơ quan, cơ cấu tổ chức và nhiệm vụ chính của Sở. Nghiên cứu thực trạng nhiệm vụ thẩm định dự án đầu tư xây dựng là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của cơ quan, tham mưu cho các cấp có thẩm quyền ra quyết định đầu tư dự án.

Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Điện Biên là cơ quan chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân tỉnh Điện Biên thực hiện chức năng tham mưu, giúp Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quản lý nhà nước về quy hoạch, kế hoạch và đầu tư.

Tìm hiểu các nhiệm vụ, chức năng chính của Sở và cơ cấu của sở, đồng thời tìm hiểu về bộ máy thực hiện công tác thẩm định tại Sở.

Công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng được phân chia đều cho các phòng ban thuộc sở trên nguyên tắc: các phòng ban phụ trách theo dõi theo lĩnh vực, nguồn vốn thì thẩm định dự án thuộc lĩnh vực đó. Ví dụ như các dự án đầu tư xây dựng nhà trường, lớp học, trạm y tế... sẽ do phòng Văn Xã (Văn hóa – Xã hội) tổng hợp và thẩm định.

Tiếp theo, tiến hành phân tích thực trạng của hệ thống thẩm định theo các định hướng đã xây dựng ở Chương 1, gồm có bộ máy, hình thức và công cụ thẩm định, đánh giá quy trình thẩm định để làm rõ những mặt làm được, những điểm ưu, nhược của công tác thẩm định dự án đầu tư tại sở.

Để đảm bảo tính thống nhất của công tác thẩm định giữa các phòng ban chuyên môn, Sở đã xây dựng quy trình tiêu chuẩn quản lý chất lượng TCVN ISO 9001:2008. Theo đó, các bộ phận chuyên môn sẽ thực hiện công tác thẩm định trên một quy trình chuẩn, dựa trên các căn cứ pháp lý và đánh giá các yếu tố đầu

vào của dự án một cách thống nhất để đưa ra kết quả thẩm định tối ưu.

Tuy nhiên, Thẩm định dự án đầu tư xây dựng là một lĩnh vực rất nhạy cảm, chịu nhiều yếu tố ảnh hưởng như chương 01 đã đề cập nên ngoài những kết quả đã đạt được thì còn nhiều hạn chế. Do đó phải thẳng thắn nhìn nhận những nguyên nhân thiếu sót để tìm ra biện pháp khắc phục sẽ được xây dựng ở chương 3.

CHƯƠNG 3: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN THẨM ĐỊNH DỰ ÁN ĐẦU TƯ XÂY DỰNG TẠI SỞ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ TỈNH ĐIỆN BIÊN ĐẾN 2020

Từ những vấn đề thực trạng trong công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng tại sở Kế hoạch và Đầu tư đã nêu ở Chương 02, cùng với những nhân tố ảnh hưởng đến công tác này ở Chương 01, nội dung Chương này tập trung vào đề xuất các giải pháp nhằm hoàn thiện công tác thẩm định, giúp nâng cao hiệu quả thẩm định dự án, góp phần nâng cao hiệu quả đầu tư dự án trong điều kiện của tỉnh Điện Biên là một tỉnh còn khó khăn về nhiều mặt.

Các giải pháp đó nhằm tập trung nâng cao năng lực của bộ máy thẩm định, khắc phục các nhược điểm của yếu tố khách quan, chủ quan mang lại, các giải pháp đối với hình thức và công cụ thẩm định, hoàn thiện quy trình thẩm định.

Đối với các nội dung của dự án, thẩm định cần đặc biệt lưu ý đến: hiệu quả kinh tế - xã hội của dự án đầu tư, tổng mức đầu tư của dự án và các yếu tố khác như: công tác giải phóng mặt bằng, thiết kế cơ sở.

Bên cạnh đó, luận văn đề xuất một số giải pháp khác, như: Giải pháp về cải cách thủ tục hành chính, tăng cường trao đổi kinh nghiệm trong công tác chuyên môn, thực hiện trực tiếp thăm dò ý kiến người dân.

Ngoài các giải pháp thực hiện, luận văn cũng đã đưa ra một số kiến nghị với UBND tỉnh Điện Biên và Bộ KH&ĐT về thẩm định dự án đầu tư sử dụng ngân

sách nhà nước tại Sở KH&ĐT Điện Biên cho giai đoạn tới.

4. Kết luận

Từ các kiến thức lý luận liên quan đến công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng nói chung, luận văn đã đi sâu vào nghiên cứu, phân tích tình hình thực trạng của quá trình thẩm định dự án đầu tư xây dựng tại Sở Kế hoạch và Đầu tư tỉnh Điện Biên trong giai đoạn năm 2012 - 2016. Với những thực trạng và tồn tại còn đang diễn ra tại cơ quan, tác giả có đưa ra các giải pháp nhằm nâng cao hơn nữa chất lượng công tác thẩm định dự án đầu tư xây dựng. Bên cạnh đó cũng có một số kiến nghị cần có sự tham gia, ý kiến chỉ đạo, điều hành của các cơ quan cấp trên.

Công tác thẩm định dự án là khâu quan trọng nhất trong việc đưa ra quyết định đầu tư của các cấp có thẩm quyền nhằm phát huy tối đa hiệu quả của nguồn lực đầu tư trong bối cảnh tỉnh Điện Biên còn gặp rất nhiều khó khăn. Do đó, công tác thẩm định dự án đầu tư cần được quan tâm và hoàn thiện hơn nữa để ngày càng nâng cao chất lượng của các báo cáo thẩm định, cũng như nâng cao hiệu quả của đầu tư của dự án.

Trong bài nghiên cứu còn có thể có nhiều thiếu sót, tôi cũng mong nhận được ý kiến tham gia của Giảng viên hướng dẫn cũng như các giảng viên khác trong Khoa để luận văn của tôi được hoàn thiện hơn nữa.